

man paatænter Forandringer i Modellen, thi den er saa fuldt færdig, som den kan blive. Det er blot saadanne Smaating som Anbringelse af Remmen, af Ringen osv., maasse af enkelte Laasdele, der kan komme nye Forslag frem om, og det gaar jo ind under, at Forsøgene ere stadig staaende. Saa længe man anstaffer, kan der komme en eller anden lille Forandring frem, som man med Fordel kan anvende. Men at opsætte at tage Bestemmelse i det Hele taget er der ikke Grund til. Thi det Arbeide, der foreligger, den Model, der nu eksisterer, og som de Herrer have gjort Dem bekendt med, er Resultatet af meget langvarige, vidtloftige, grundige, selvstændige Forsøg, og dem kommer man ikke uden Videre fra. Selv om vi i Dieblisset fik en ny Model, som tilsyneladende skjød bedre, kunde man ikke antage den uden igjen gjennem meget langvarige Forsøg. Selve Modellens Konstruktion, Geværets Konstruktion, Ladningens Konstruktion osv., alt dette hænger saa nøie sammen, at man ikke kan forandre ved disse Ting. Nu er man kommen til et Resultat, som sikkert er saa godt, at det ikke vil blive omstyrket ved Forsøg, og derfor vil jeg beklage, om man vil opsætte at tage Bestemmelse. Naar der i Skrivelsen spørges om, hvad der kan gøres, naar man til Efteraaret bliver enig om Modellen for at skride hurtig frem, saa vil jeg strax sige, at den Standsning, der vilde fremkomme, er, at Maskinerne til Fabrication af Mechanismen vil man ikke kunne bestille, saa længe der er Tvivl om, hvorledes Mechanismen skal være. Selv om man gik ud fra, at Biben ikke vilde blive forandret, saa at man kunde bestille Riffelmaskinen, vilde man derimod ikke kunne bestille Maskinen for Laasdelenes Bedkommende, naar der var Mulighed for, at det Hele blev kastet over Ende. Der er dernæst visse Foranstaltninger, der staa i Forbindelse med Geværspørgsmaalet, og hvis Opfattelse jeg meget vilde beklage, og det er Bygningsforanstaltningerne. Og her kommer jeg saa til at omtale, hvad der ogsaa er nægtet, nemlig Flytning af Tøihusetablisementet. Bestemmelsen med den Grund, som man i Løbet af Vinteren er begyndt at tilveiebringe Syd for Rikkruben er at lægge Tøihusetablisementet og Geværfabriken der; at forsjætte og fremstjynde dette Arbeide saa meget som muligt vil have stor Indflydelse paa Geværfabrikationen, og jeg haaber derfor, at man vil tage dette Spørgsmaal om Tøihusetablisementet under fornyet Overveelse, da det som sagt staaar i nøie Forbindelse med Geværspørgsmaalet. Der er tillige i denne Skrivelse spurgt, om ikke Tiden til Anskaffelse

af Geværer kunde indskrænktes, og det hørte vi allerede tale om ved 1ste Behandling af Geværloven. Det har været mig magtpaaliggende at tilveiebringe nye Oplysninger om, hvorledes det stod i saa Henseende, hvad der kunde præsteres, naar man gjorde sit Yderste her hjemme, og hvorledes Forholdet vilde stille sig, hvis man gik til Udlandet. Jeg vilde sætte megen Pris paa, hvis det vandt Tilslutning her, hvad Resultatet af Undersøgelsen er gaaet ud paa, at man vilde kunne fra Efteraaret og i Løbet af 2 Aar tilveiebringe Geværerne herhjemme, og det vil kunne ske, naar man faar lidt rigelige Midler til at anskaffe Maskiner for, og naar man kan fremme disse Bygningsarbeider paa den nye Grund, hvor Geværfabriken skal være, fremme dem i Løbet af Sommeren med fornøden Kraft. Hvis man til Efteraaret kunde beholde de gamle Maskinerier i den gamle Geværfabrik og tillige arbejde med det nye, vilde man kunne fabricere 30 Geværer om Dagen, det vil sige, i Løbet af to Aar fabricere alle de Geværer, som Hæren behøver til sin Forsyning, saa at man i det sidste halve Aar kunde arbejde paa Reservereholdningen. Dette forudsætter imidlertid flere Maskiner; mulig blive ogsaa disse Bygningsforanstaltninger noget dyrere — thi naar Arbeidet skal forceres, bliver det altid dyrere — dog tror jeg ikke i nogen saadan Grad, at det vil have videre Indflydelse. Forudsætningen er imidlertid, at Modellen vedtages, saa at vi strax kunne sende Folk ud for at købe Maskinerne, og dem skulle vi have i Amerika, som er det Sted, hvor det ligger nærmest at søge hen. Den Model for Geværmechanismen, der ligger til Grund for Forsøgene herhjemme, er nemlig en amerikansk Opfindelse, og der er derfor Sandsynlighed for, at den fabriceres derovre, saa at der altsaa haves Maskiner, som egne sig for os. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, i hvilken Grad vi kunne fremme Anskaffelsen ved at gaa til Udlandet, er det oplyst, at vi ikke kunne gaa til tybeste og belagte Fabriker, da de fuldt ere optagne af de store Forandringer, som de store Landes Hære stille til dem med Hensyn til Forsyningen med Geværmateriel. Det er ogsaa tvivlsomt, om man vil kunne gaa til England. Derimod er det temmelig sikkert, at man vil kunne opnaa Noget i Amerika, men naar vi kunne faae det her hjemme i Løbet af 2 Aar, vilde man ikke vinde Stort ved at tage Geværerne fra Amerika. Det vil vare længe, inden denne Fabrication vil kunne sættes i Gang der, og dertil kommer desuden, at det vil blive endnu dyrere at bestille Geværerne der, idet